

a) Per què avaluar? Amb quina finalitat?

"Hem de passar d'una avaluació de l'aprenentatge a una avaluació entesa com aprenentatge" (orientacions en el nou currículum finlandès del 2015).

"Ensenyar, aprendre i avaluar són, de fet, processos coincidents" (Jaume Jorba & Neus Sanmartí, 1996¹, a partir del treball fet amb el professorat dels instituts municipals J.M. Zafra i Juan de la Cierva, de Barcelona).

a.1) La finalitat reguladora de l'avaluació

Aprendre comporta identificar les dificultats i els errors, comprendre quines són les seves possibles causes i prendre alguna decisió sobre com superar-les. S'aprèn a partir dels errors, de les dificultats o dels obstacles tot avaluant-los, és a dir, identificant-los, entenent-ne les causes i prenent decisions per superar-los. És el que en diem avaluació formativa/formadora.

L'error és quelcom normal en tot procés d'aprenentatge², i si un alumne realitza bé una tasca la primera vegada que la fa, o bé és que ja la sabia fer o bé és que l'ha copiat. En ambdós casos no hi haurà cap aprenentatge. Per tant, l'avaluació amb finalitat reguladora requereix la creació d'un clima d'aula en el que l'error es pugui manifestar sense que sigui penalitzat, i en el que tothom es pugui expressar, s'escoltin les propostes, es valorin i s'integrin quan es consideren vàlides.

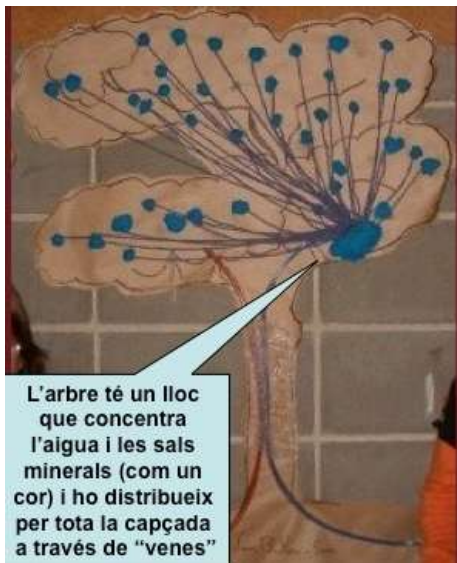
Exemple de procés d'avaluació-regulació (Escola Coves d'en Cimany, 5è, Teresa Pigrau)

---

¹ Jorba, J.; Sanmartí, N. (1996). *Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de regulación continua*. Madrid: MEC.
<https://sede.educacion.gob.es/publiventa/vistaPrevia.action?cod=41&area=E>

² Astolfi J.P. (1999). *El error, un medio para enseñar*. Colección: Investigación y enseñanza, 15. Sevilla: Ed. Díada.
http://estudiaen.jalisco.gob.mx/cepse/sites/estudiaen.jalisco.gob.mx.cepse/files/as_tolfi_jean_pierre_el_error_un_medio_para_ensenar.pdf

Els alumnes a l'inici, individualment o en petit grup, responen a una pregunta complexa només a partir de les seves idees inicials, sense haver consultat cap llibre o pàgina web. Per exemple: Què creus que passa dins d'un arbre quan es nodreix? La poden respondre amb un dibuix, fent una maqueta o per escrit. En l'exemple fan un mural com els de les figures 1 i 2.

Figura 1

Figura 2

Després expliquen davant dels companys perquè l'han fet d'aquesta manera (figura 3) i ells fan preguntes i suggereixen canvis, sempre amb la finalitat d'ajudar a millorar la representació i els arguments.

Figura 3

A partir d'aquestes suggeriments dels companys i de la mestra si cal, i també de consultar referències, avaluen les idees representades explicitant què no han fet prou bé, per què i què canviarien (figura 4).

GRUP I: LA NOSTRA MAQUETA

1.- QUÈ HEM FET? PER QUÈ? Cada grup explica què ha posat al mural i perquè

- Vam repassat el contorn de l'arbre i després vam fer les fulles.
- Hem posat palla perquè semblin les arrels.
- Hem posat tires verdes que eren els nervis de l'arbre. Serveixen per alimentar-se.
- Hem posat plastilina que representa les cèl·lules. La plastilina lila significa cèl·lules dolentes.
- A les arrels hem posat plastilina com si fossin llavors.
- El tub vermell és la circulació de la sang.

Després d'haver presentat la nostra maqueta i haver-ne parlat entre tots, i després d'haver-nos informat amb llibres i d'altres materials...

2.- QUÈ MILLORARÍEM? Decideixen canvis i els justifiquen

- Les arrels són molt petites i no podrien sostenir l'arbre.
- Els arbres no tenen sang ni nervis. Per pujar i baixar les substàncies hi ha com uns tubs.
- Hem de posar també tubs que baixin. Les arrels també necessiten aliments i els han d'arribar des de les fulles.
- Ara sabem que no hi ha cèl·lules bones o dolentes. Totes són bones, totes les necessita l'arbre per viure. I estan per tot arreu de l'arbre.

Figura 4

a.2) La finalitat qualificadora de l'avaluació

Al final del procés d'aprenentatge d'uns determinats sabers és important identificar-ne el nivell de qualitat assolit i tot allò que cal encara millorar quan tinguem necessitat d'utilitzar-los. Les persones necessitem reconèixer si ha valgut la pena tot l'esforç esmerçat i al mateix temps ser autocrítics amb nosaltres mateixos i reconèixer què és el que encara es pot aprendre. Consegüentment, aquesta avaluació també té una finalitat fonamentalment formativa i la pot dur a terme l'alumnat de manera que es contrasti amb la del docent. En tots els casos estudiats, la mitjana del nivell de coincidència és d'un 90%, sempre que s'hagin compartit els criteris d'avaluació.

A més, també pot tenir una finalitat acreditativa dels aprenentatges assolits en funció dels requeriments administratius fixats per la llei (que va canviant). Normalment aquesta avaluació només cal fer-la a final de curs, cicle o etapa, i els resultats del conjunt del grup classe depenen en bona part de com s'hagi dut a terme l'avaluació reguladora. Hi ha moltes evidències que una bona avaluació-

reguladora possibilita que molts més alumnes arribin a desenvolupar un nivell de competència acceptable.

Exemple de procés d'avaluació per qualificar la qualitat d'una tasca (Escola La Roureda, 5è, Mercè Mas)

Els alumnes estan aprenent a escriure un text instructiu. En primer lloc, en funció dels acords pactats a nivell de centre, la mestra ha promogut la construcció de la Base d'Orientació que recull les accions en què han de pensar i aplicar per redactar-lo. Aquestes accions les han anat regulant, una a una, coavaluant-se entre ells i amb l'ajuda de la mestra, i han discutit tot allò que no acaben d'entendre o fer prou bé.

Quan es considera que tots els aprenents han avançat força, es discuteixen entre tots com podríem decidir possibles nivells de qualitat d'aquesta tasca, i s'elabora una rúbrica. Per definir els diferents nivells és recomanable que fins i tot en el nivell "novell", s'incideixi en el que ja es fa bé i no tot sigui negatiu (aspecte a millorar en l'exemple -figura 1-).

RÚBRICA TEXT INSTRUCTIU Escola La Roureda

Nom de qui ha escrit el text: _____ Nom de qui ha corregit el text: _____ Data de la correcció: _____

C.Avaluació	Expert	Avançat	Aprenent	Novell	Recomanacions
SILUETA	Té tots els elements que hem pactat: títol, material, temps, dificultat, passos, consells, comiat.	S'ha deixat només algun dels aspectes pactats (consells, comiat). ✓	Té com a mínim el títol i els passos que formen el cos del text.	S'ha deixat la majoria dels aspectes importants pactats.	Només al rista aspectes
Títol	Té relació amb el tema. És escrit de manera clara i llegible. Està escrit amb majúscules i /i subratllat.	S'ha deixat algun dels aspectes pactats però el títol té relació amb el tema.	El títol té relació amb el tema però no compleix la majoria dels aspectes pactats. ✓	No té relació amb el tema o bé no l'ha posat.	El títol no és prou clar
Presentació	Cumpleix la majoria dels aspectes pactats: número de pàgines, format, etc.	Incumpleix 2 dels 8 aspectes a valorar.	Incumpleix 3 o aspectes a valorar.	Incumpleix més de 4 aspectes a valorar.	Has fallat aspectes p 2 aspect regulars.
Organització del text	Diferents apartats de la silueta general, deixa separació entre els paràgrafs del text.	Hi ha algun pas o instrucció que no està ben ordenat en el conjunt del text. ✓	El text és poc entenedor perquè s'ha deixat passos importants.	El text no està ordenat.	Es de ordenar el text.
Comprensió	Cumpleix els aspectes pactats: els passos o instruccions estan ben ordenats i les imatges (si n'hi ha) tenen relació amb el text que acompanyen.	Fa servir alguns connectors	Hi ha pas corrector	El destinatari no pot aconseguir arribar al destí perquè el text no és gens entenedor.	No pots arribar les llocos. ✓

Coincideixen amb les accions definides a la Base d'Orientació
Caracteritzen els nivells en funció de criteris de qualitat

Figura 1

Posteriorment, individualment elaboren un text que té una finalitat autèntica: escriure les instruccions per anar a Montserrat (la propera sortida del curs) i penjar-les al bloc de la classe perquè tothom ho pugui consultar.

Per analitzar la qualitat de cada escrit s'organitzen per parelles, de manera que dos alumnes revisen dos produccions d'altres companys i els hi fan propostes de millora. Poc a poc els nens i les nenes han d'aprendre a ser empàtics i utilitzar termes estimulants (figura 2).

Ortografia Té entre 0 i 3 aquests apartats. Escriu majúscules i hi escriu. Escriu correctament: a d'aixecar, allà, aquí, arbre, a. Fa bon ús de la puntuació. (p)		Cada parella avalua dues produccions	A part de a dalt, et fallen com és - parts.
Gramàtica Compleix els... Els verbs que estan ben esgireu... Les frases són curtes i entenedores.		Els companys remarquen els aspectes positius	Largo
Lèxic El vocabulari és ric perquè parla de la majoria dels continguts: fa servir paraules específiques del tema (paraules referents a la vegetació (alzines, roures...), a la fauna (porc senglar, escurçó...), al relleu i als elements antròpics (roques, tipus de pasiatge...). Hi ha una presència suficient d'adjectius comparacions	El vocabulari és força ric per parlar d'alguns dels continguts del tema (relleu, fauna, flor... No hi ha un presència suficient d'adjectius, comparacions...		El lèxic és molt ric i deliciós!

Figura 2

En aquest cas, finalment qualifiquen la qualitat del text (no al company). L'alumne que rep els suggeriments i la valoració pot expressar el seu acord o desacord (figura 3).

QUALIFICACIÓ GENERAL DEL TEXT:
 -Comentaris del company o companya que ha corregit:

Després de valorar tots els aspectes, crec que la qualificació general del text és: Excel.lent Notable Bé Suficient Insuficient

Molt bé el lèxic, els altres aspectes els has de millorar

QUALIFICACIÓ GENERAL DEL TEXT:
 -Comentaris del company o companya que ha corregit: Mateo i Daniel

Després de valorar tots els aspectes, crec que la qualificació general del text és: Excel.lent Notable Bé Suficient Insuficient

-Comentaris de l'autor o autora del text: Laura:

Després de revisar les valoracions que m'han fet del text, les meves conclusions són: *estic d'acord a la meua triada en excel.lent, moltes gràcies !! Daniel, Mateo.*

L'alumna a la que han qualificat el text, mostra el seu acord o desacord

Figura 3